

худобу великі холдинги і що вони пропонують нам до споживання. За словами Миколи Миркевича, 85% сої, яку вирощують в Україні на відгодівлю худоби, генномодифікована.

Натомість директор оптового ринку живої худоби «Чародій», розташованого в місті Жашків Черкаської області, Василь Поліщук нічого загрозливого у впровадженні положень закону «Про безпечність та якість харчових продуктів» не вбачає. -Якщо ми будемо постійно його відтермінувати, то нічого путнього із цього не вийде. Якби ви побачили, як худобу забивають на подвір'ях, то ви б це м'ясо не їли. Ми маємо рухатися вперед, а не тупцювати на місці.

Інші учасники засідання прес-клубу не підтримали його думку. Вони зійшлися на тому, що впровадження положень закону треба відтермінувати з тим, щоб підготувати сільське господарство до роботи в нових умовах. І бажано, щоб організацію сервісно-забійних пунктів та пунктів по збору молока взяли на себе сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи.

Такі підходи дадуть змогу і селянам утримувати худобу, і запровадити в Україні європейські норми щодо якості та безпечності продукції тваринницького походження за прийнятною ціною.

Тарас ТЕРНІВСЬКИЙ,
Національний прес-клуб
з аграрних та земельних питань

Напевно, саме з цих міркувань до установлених університетських традицій з кожним новим поповненням студентської юні додаються ще й такі, яких вимагають сучасні реалії.

- Не секрет, - коментує висловлене припущення Микола Гаврилович, - що у масовому сприйнятті ще побутує оцінка праці сільгоспвиробника як неprestижної. За таких умов, щоб не залишитися без бажаних здобувати аграрну освіту, деякі навчальні заклади спрощують вимоги до знань абітурієнтів, студентів і випускників. Це невідворотно врешті решт позначиться на якості підготовки майбутніх спеціалістів. Для нас такий шлях неприйнятний.

- Яким же чином вдається уникати загрози втратити попит на освітні послуги вашого університету, факультету зокрема, і бути конкурентоспроможними у цій сфері?

- Ми дуже ретельно ставимося, по-перше, до вивчення потреб, так би мовити, наших споживачів – старшокласників. Це допомагає нам визначитися в основних напрямках підвищення привабливості факультетських спеціальностей для абітурієнтів. Передусім, як з точки зору реального майбутнього працевлаштування випускників, так і можливості забезпечити відповідну якість опанування певним фахом. Останньому сприяє, насамперед, акумуляція ресурсів – навчально-методичних, інформаційних, матеріально-технічних, фінансових, збалансованість професійних програм усіх рівнів. Створюються передумови спостерігати динаміку професійного розвитку випускників і вчасно коригувати навчальні плани. До речі, під час проведення цьогорічних заходів (22-24 травня) - науково-практичної конференції «Зоотехнічна наука: історія, проблеми, перспективи», а також міжнародного студентського форуму «Біологічні, технологічні й екологічні аспекти виробництва та переробки продукції тваринництва» паралельно проходило засідання НМК з напряму підготовки «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» Міністерства аграрної політики та продовольства та Міністерства освіти і науки України, де компетентно і дуже зацікавлено обговорювалися питання саме організації навчального процесу, визначення пріоритетності окремих навчальних дисциплін. Багатьох деканів вищих аграрних навчальних закладів України непокоїло, насамперед, питання, як, скоротивши перелік передбачених раніше нормативних навчальних дисциплін компенсувати їх засвоєння за рахунок модульної системи. Висловлено думку про те, щоб обов'язково основні елементи складової

Бажання бути кращими

Ще 2007 р. біотехнологічний факультет Подільського державного аграрно-технічного університету, передусім завдяки особистій позиції його декана – професора Повознікова Миколи Гавриловича, - став до лав тих вузівських структур, керівництву яких не байдужий професійний рівень своїх випускників, що починається з виховання усвідомленого інтересу вже першокурсників до обраного фаху.

підготовки високоякісного, конкурентоспроможного фахівця відобразити у сучасних навчальних планах.

- *Вважаєте цього буде достатньо, щоб задовольнити потребу у належній теоретичній підготовці студентів, прищепити професійну впевненість в умовах виробництва?*

- З метою проявлення інтересу до майбутнього фаху та перевірки спроможності сьогоденного студента у нашому навчальному закладі проводяться екскурсії з проведенням майстер-класів у передові аграрні формування регіону, де студенти вивчають ті чи інші технологічні операції. Намагаємося спонукати наших вихованців до поглиблення знань появою у них простого амбіційного бажання - бути кращими. Крім того, з першої лекції навчальної дисципліни «Основи фахової діяльності» прищеплюємо впевненість у тому, що вони майбутня аграрна еліта держави, і це зобов'язує бути взірцем. Одним із виправданих кроків у цьому напрямі з боку Міністерства аграрної політики та продовольства України є проведення щорічного онлайн-тестування випускників аграрних вузів, серед яких наші випускники уже втретє поспіль завойовують перші місця. А

наєфективніший спосіб сформувати таке прагнення – змагання. У процесі проведення різноманітних конкурсів на кращу фахову майстерність усі учасники, починаючи з першокурсників, ретельно готуються налаштовуючись на перемогу.

- *Тобто, така своєрідна забава-напівгра, насправді, служить доволі результативним практичним стимулом до навчання? А запроваджені 2007 року фестивалі, що вже традиційно стали щорічними, - це ефективний виховний захід?*

- Ще з часу першого «Фестивалю м'яса» ми всі разом - студенти, викладачі, залучені представники наших підприємств-партнерів, - почали обмірковувати, яким має бути наступний подібний захід, актуальність його спрямування. Так відбулися фестивалі «Молока», «Риби», «Медовий рай», «Пташиний двір», ряд інших. Це вже були не лише жартівливі випробування з виступами художньої самодіяльності викладачів і студентів. Тут демонструвалися зразки страв, самостійно приготовлені студентами, на основі вже здобутих за час навчання знань та практичних навичок, формуванню яких сприяла копітка попередня робота студентів під безпосереднім керівництвом високоодосвідчених педагогів, серед яких особливий внесок належить

науково-педагогічним працівникам кафедри технології переробки продукції тваринництва і хімічних дисциплін, під керівництвом докт.с.-г. наук, професора Тетяни Миколаївни Приліпко (кафедра у минулому році виборолла третє місце серед випускових кафедр напряму підготовки Міністерства аграрної політики та продовольства України). Водночас, підприємства-шефи – ТОВ «Верест», ПП «Крупельницький», ТОВ «Віньковецький сирзавод» та багато інших, які долучилися до проведення заходу, мали змогу оцінити підготовку майбутніх спеціалістів, яких потребують на виробництві.

Звісно, крім згаданого, така цікава для молоді форма організації студентського дозвілля вже сама по собі наочна ілюстрація привабливості здобувати освіту в нашому вузі.

Робота по залученню випускників до навчання на факультеті, звичайно, не обмежується стінами університету. Не лише перед вступною кампанією, а постійно ми працюємо із школярами, організуємо, за сприяння підприємств-спонсорів, відвідування показових господарств і виробництв області, проводимо для випускників майстер-класи, брейн-ринги, спеціалізовані курси тощо.

- У своїй розповіді Ви час від часу посилаєтесь на сприяння підприємств-партнерів, спонсорів. Наскільки у сучасних виробників, господарників присутня зацікавленість у молодому кадровому поповненні, чи солідарні вони із зусиллями педагогів?

- Для вітчизняних аграрних закладів доволі проблемним залишається питання навчальної бази для практичних занять студентів. А ось в умовах вже згаданого соціального партнерства ці можливості розширюються, у т.ч. і за рахунок дослідних площ на підприємствах. Так, минулого року розпочав роботу Центр практичної підготовки студентів біотехнологічного факультету. Активно використовується база ДПДГ «Пасічна», корпорації «Сварог Вест Груп» ПП «Аграрна компанія 2004» Хмельницької області, ПрАТ «Миронівський хлібопродукт», ПрАТ «Агрофорт» Київської області, ТОВ «~Сервіс-Агро~» Житомирської області, ТОВ «Свіжа мілка» Чернівецької області та ін. До того ж збільшився показник працевлаштування випускників на високотехнологічні виробництва, вдосконалилось матеріально-технічне забезпечення вузівських лабораторій та майстерень.

На доказ сказаного учасники нинішнього заходу мали нагоду вочевидь переконатися у функціонуванні таких підрозділів при біотехнологічному факультеті, як секції вирощування молодняка великої рогатої худоби, свиней, птиці, кролів; спостерігати кінні змагання на університетському іподромі.

Як повернути мотивацію до аграрного фаху?

Сучасному сільському господарству гостро не вистачає, насамперед, кваліфікованого персоналу - спеціалістів з вищою освітою, або як мінімум - із середньою спеціальною (агрономів, зоотехніків, селекціонерів, ветлікарів тощо). Середній вік таких працівників на селі – 50 років. Мине певний час і ці люди підуть, адекватної заміни їм не буде, якщо про це не подбати заздалегідь.

- Чи є розуміння цієї ситуації керівниками агроструктур, з якими налагоджено співробітництво?

Можна сказати, що в основу взаємовідносин сучасних господарників з університетом якраз і покладено їхнє прагнення сприяти вихованню ще в стінах вузу такого фахівця, який у майбутньому зможе відповідати новітнім вимогам до кадрового забезпечення підприємств. Ми вдячні нашим колегам-аграрникам за те, що маємо змогу (враховуючи їхні побажання) дати нашим студентам не лише аграрну освіту, а й забезпечити необхідний рівень підготовки до самостійної адаптації на виробництві. На практиці це означає, що молоді спеціалісти, які прийдуть у господарства, компанії чи на підприємство, матимуть як належний обсяг теоретичних знань, так і креативний підхід до розв'язання робочих питань. Поінформованість та безпосереднє ознайомлення із системою заохочення новаторства, ініціативності працівників на підприємствах у формі матеріального стимулювання (премій, почесних відзнак, подарунків до урочистих подій тощо), гідна заробітна плата, підвищення кваліфікації за рахунок роботодавця, забезпечення соціальних гарантій спонукають випускників докладати належних зусиль, щоб відповідати рівню сучасних вимог до їхньої підготовки. До речі, нещодавно у рамках співпраці з біотехнологічним факультетом ПрАТ «Миронівський хлібопродукт» організував екскурсію для випускників факультету, під час якої було проведено вікторину, у якій студент четвертого курсу Анатолій Комаровський за проілюстровану обізнаність у галузі птахівництва отримав планшетний комп'ютер.

У свою чергу створення перелічених умов - ефективний інструмент кадрової політики господарств, який допомагає залучати та зберігати кваліфікованих фахівців на виробництві.

В пріоритеті – наука.

Нинішні реалії такі, що крім професійного спрямування молоді в Україні, де частина аграрних формувань зазнала невідомої кризи, а решта - зорієнтована на створення структур, подібних до

зарубіжних, вітчизняна аграрна освіта (втім, як і в інших галузях) балансує між прагненням виховати у молодого покоління загальнолюдські цінності – працьовитість, чесність, комунікабельність, згуртованість, які за попередніх часів допомагали соціальній адаптації, - і необхідністю відповідати попиту на свої професійні послуги, насамперед, із сучасної позиції підприємців до комплектування персоналу - «вигідно-невигідно».

- Які, на ваш погляд, шляхи узгодження цього дисбалансу?

- Завдяки тісним взаємозв'язкам з агропідприємствами, як уже йшлося вище, ще у процесі навчання ми намагаємося разом підготувати випускників такими, якими їх хочуть бачити вже у трудовому колективі. Тож ніякого дисбалансу між потребами виробництва і прищепленні суто людських якостей не повинно виникати. Адже у студентів, передусім, формується бажання працювати. Це завжди матиме підтримку в новому оточенні досвідченіших колег. А повною мірою опанувати професійними навичками на практиці допоможе час і вихована вузом відповідальність за результати своєї роботи. Тож «збитковими» для виробництва наші випускники, переконаний, не будуть. Звичайно, в умовах ринкової економіки молодий спеціаліст повинен розумітися не лише на тонкощах здобутого в навчальному закладі фаху, але й враховувати особливості комерційної та маркетингової діяльності, чітко усвідомлювати, що в основі успішної діяльності підприємства лежить одержання конкурентоспроможного продукту...

- Мабуть, в умовах вступу України до СОТ, коли аграрному сектору доводиться долати конкуренцію із зарубіжними товаровиробниками, які інтенсивно застосовують прогресивні новітні технології, питання якості підготовки спеціалістів постає ще гостріше?

- Тут ситуація не критична. Найважливіше для ефективного розвитку навчального закладу – це

стратегія, яка була б лабільною до будь-яких змін у здійсненні основної діяльності. Ми готові до них. За участі потенційних роботодавців введені нові спеціалізації і дисципліни для високотехнологічних виробництв і підприємств, що сприятиме формуванню ключових і професійних компетенцій. Успішно реалізуються різноманітні навчальні програми за розширеними тематиками. Стажування викладачів і студентів за кордоном – це також не лише пізнавальний, а й результативний адаптаційний захід. До речі, більше 10 викладачів факультету пройшли навчання, які проводилися Німецьким аграрним центром в Україні. Крім того, допомогти обрати поле діяльності за здобутим чи спорідненим фахом покликана створена при університеті служба маркетингу та сприяння працевлаштуванню наших випускників. Особливо тих, які мали хист до наукової діяльності і під час навчання, як правило, 90 відсотків з них були найактивнішими учасниками різних конкурсів, олімпіад, студентських конференцій тощо.

Допоміжним чинником для занять науково-дослідною роботою служить створення та постійне оновлення навчально-методичної та практичної бази. У навчальний процес широко впроваджуються інформаційні технології. Електронною технікою оснащені всі кафедри університету, а на біотехнологічному факультеті вже функціонує три сучасних комп'ютерних класи, у яких проводять не лише навчання, а й 100% проміжного та модульного контролю знань студентів, що допомагає виключити суб'єктивний фактор в оцінюванні рівня знань студентів.

Науковцями ПДАТУ, і зокрема біотехнологічного факультету, самостійно та у співавторстві лише протягом 2010-2012 р. підготовлено і видано друком 12 монографій, 15 підручників та навчальних посібників, близько 70 методичних розробок і рекомендацій, що в основному стосуються систем ведення окремих галузей тваринництва у понад 20 аграрних підприємств регіону. Особливо популярне у користувачів одне з останніх видань «Виробництво молока Хмельниччини: науково-практичне керівництво», підготовлене колективом авторів факультету спільно із фахівцями Департаменту агропромислового розвитку Хмельницької обласної державної адміністрації.

Серед нинішніх кандидатів та докторів наук факультету понад 80 відсотків – його випускники. Це яскраве свідчення правильності вибору аграрного фаху, який став покликанням на все життя.

Інтерв'ю провела **Л.ЛЕОНОВА**
Хмельницька обл.